

ALTRES RETAULES DEL SEGLE XVII: FRANCESC SURGET A MIRALCAMP (1630) I JERONI REGUER A SANT PERE DELS ARQUELLS (1649)

per Joan YEGUAS i GASSÓ

El present article s'afegeix a la historiografia que està recuperant la memòria de l'art produït entre els segles XVI, XVII i XVIII, ignorant les visions malatisses i provincianes que atorguen a aquest període l'estigma negatiu d'època de la decadència de la història de Catalunya.¹ Un conjunt d'estudis que té gran força a la regió de Ponent amb exponents com Maria Garganté i Llanes, Josep Maria Llobet i Portella, Isidre Puig i Sanchis, i altres estudiosos que han donat a conèixer obres en un àmbit més local (Jaume Torres i Ramon Miró a Bellpuig, Esteve Mestre a Linyola, entre moltíssims altres), sense comptar l'herència dels insignes Antoni Bach, Agustí Duran i Sanpere, Sanç Capdevila, Joan Josep Piqué, Josep Maria Segarra i Malla, o Valeri Serra. La nostra aportació es centra en l'escultura del segle XVII en la part meridional de l'actual diòcesi de Solsona (tot i que Sant Pere dels Arquells, en aquella època pertanyia al bisbat de Vic), obres poc estudiades per la manca de restes materials conservades i la manca de documentació analitzada. En aquest cas, es tracta d'obres realitzades per escultors poc coneguts: Francesc Surget, de Vilafranca del Penedès; i Jeroni Reguer, de Concabella (la Segarra).²

1. Abreviatures d'arxiu: AHCC (Arxiu Històric Comarcal de Cervera) i AHPB (Arxiu Històric de Protocols de Barcelona), AHT (Arxiu Històric de Tarragona).

2. Vull agrair l'amabilitat del Dr. Joan Bosch i Ballbona pel fet d'haver-me deixat publicar aquests documents, fruit de la seva recerca. Es tracta de notícies conegudes per la historiografia de l'art, ja que havien estat publicades les referències arxivístiques, tot i que no havien estat transcrits ni estudiades en detall. Vegeu: Joan BOSCH i BALLBONA, *Els tallers d'escultura al Bages del segle XVII*, Caixa de Manresa, Manresa, 1990, pàg. 46 (nota 132) i pàg 96 (nota 423).

FRANCESC SURGET (DOC. 1593 - † 1657) A MIRALCAMP

Francesc Surget era un fuster de Vilafranca del Penedès (l'Alt Penedès). La seva primera referència documental es remunta a l'11 de juny del 1593, quan l'escultor Joan Lluñell agafava Surget com aprenent, a la ciutat de Barcelona.³ El 6 de febrer del 1599 signava els capítols matrimonials amb Àngela Barber. El 16 de gener del 1616 contractava l'execució del retaule de sant Antoni per a l'església de Foix (actual Torrelles de Foix, l'Alt Penedès), tot i que les imatges havien d'anar a càrrec d'un imagnaire mallorquí; potser el mallorquí feia referència a l'escultor Antoni Vidal, natural de Mallorca, establert a Manresa cap a 1615-1620.⁴ El 19 de gener del 1623 la seva filla, Maria Surget, es casava amb Pere Marís, un escultor d'origen manresà.⁵ L'11 d'octubre del 1631 signava uns capítols amb els jurats de la quadra de Vallirana, en els quals es comprometia a fer el retaule major de l'església de Sant Mateu, per a la parròquia de Sant Esteve, a Cervelló (el Baix Llobregat). El 26 de març del 1636, juntament amb el seu gendre, Pere Marís, contractava la realització d'un retaule per a la confraria de sant Pere i sant Ramon a l'església parroquial de Vilanova de Cubelles (actual Vilanova i la Geltrú, el Garraf). Finalment, moria a Vilafranca del Penedès el 10 de gener del 1657.⁶

El 24 de maig del 1630 Surget contractava el retaule del sant Nom de Jesús (fig. 1) per a l'església parroquial de Miralcamp (el Pla d'Urgell).⁷ La capitulació es signada entre Surget, referenciat com a "architector", i Joan Jacint Trilla, pagès de Llorac (la Conca de Barberà), procurador de Jaume Albareda, pagès de Miralcamp (vegeu doc. 1). El retaule s'havia de fer per una nova capella que s'havia fet a l'església, sota la invocació del sant Nom de Jesús. Surget havia de seguir el disseny d'un retaule que hi havia en una altra capella del sant Nom de Jesús, en concret, a l'església de Pontils (la Conca de Barberà); segurament, aquest altre retaule seria del mateix escultor. Per la descripció del contracte, l'obra seria un retaule de tres carrers, amb banc i dos pisos d'alçada, i guardapols lateral. El banc no és descrit, però n'hi hauria d'haver. En el primer pis, abans de les figures s'hauria de posar el sagrari, amb tres portes; a la porta central hi hauria un relleu amb la Resurrecció de

3. Joan BOSCH i BALLBONA, *Els Agustí Pujol i l'escultura a la Catalunya del seu temps (1580-1623)*, Universitat de Barcelona, 1994 (tesi doctoral inèdita), vol. I, pàg. 259 i nota 121.

4. Antoni Vidal és conegut, sobretot, per ser pare del també escultor Miquel Vidal. Vegeu: J. BOSCH BALLBONA, *Els tallers d'escultura...* (op. cit. nota 2), pàgs. 39-47.

5. Sobre Pere Marís, vegeu: J. BOSCH BALLBONA, *Els tallers d'escultura...* (op. cit. nota 2), pàgs. 95-96.

6. Antoni MASSANELL i ESCLASSANS, "Els artistes vilafranquins: pintors, escultors i dauradors (segles XV al XVIII)", a *Miscel·lània Penedesenca*, Sant Sadurní d'Anoia, 1978, pàgs. 181-183.

7. A part d'aquesta obra, sabem que el 1693 l'escultor barceloní Jeroni Escarabatxeres havia contractat l'execució del retaule major de la mateixa església de Miralcamp. A manca d'un estudi monogràfic sobre la família dels Escarabatxeres, la única notícia del retaule major és un pagament fet l'any 1694, vegeu: AURORA PÉREZ SANTAMARÍA, *Escultura barroca a Catalunya: els tallers de Barcelona i Vic (1680-1730 ca.)*, i projecció a Girona, Virgili i Pagès, Lleida, 1988, pàg. 128.

Jesucrist. Les imatges serien tres: al centre sant Josep amb el Nen Jesús agafat de la mà, el Nen portaria una cistella amb fruita; a mà esquerra sant Isidre; i a mà dreta la mateixa figura que a Pontils, que no sabem quina fora. En el segon pis també hi hauria una figura central exempta, la Immaculada Concepció amb diadema metàl·lica al cap, i un parell de relleus als laterals (a mà dreta sant Jaume, i a mà esquerra sant Pau a cavall). A la part central més alta estaria presidida per un relleu amb el Déu Pare. Els guardapols emmarcarien el retaule, amb 4 fornícules (una per cada pis i costat) que contindrien figuretes d'àngels amb instruments musicals. Les mides del retaule, executat en fusta d'alber, serien: 21 pams d'alçada per 17 pams d'amplada (segons el pam de Lleida, 4'085 x 3'306 m). A part del retaule, Surget havia d'executar una figura del Nen Jesús de dos pams (o sigui, 0'389 m) per fer processons, i una altra imatge del Nen Jesús per ser col·locada en una bacina (serviria per demanar almoïna). Per tot aquest treball, Surget havia de cobrar 125 lliures barcelonines: 10 lliures de present (en el mateix instrument signa una època per aquesta quantitat), 14 lliures abans de sant Jaume vinent (25 de juliol del 1630), 50 lliures abans de sant Mateu vinent (21 de setembre del 1630), i les

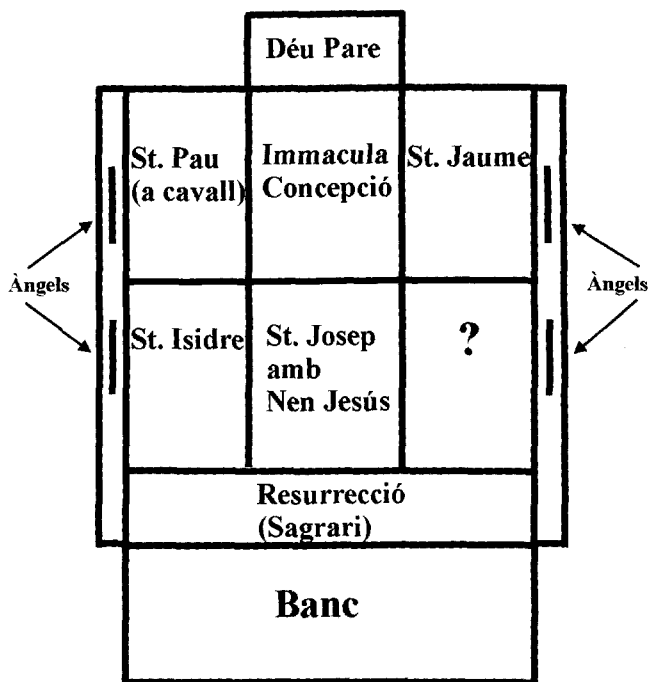

Fig. 1. Esquema que reconstrueix el retaule del Sant Nom de Jesús que hi havia a l'església de Miralcamp, obra de Francesc Surget entre 1630-1631 (elaborat per J. Yeguas).

darreres 50 lliures una vegada acabat i col·locat el retaule. El termini de l'acabament de l'obra era l'1 de gener del 1632, però segons una glossa al marge del document, el retaule s'hauria enllestit amb més rapidesa, ja que el 31 de gener del 1631 es cancel·lava el contracte (vegeu doc. 2). Surget estava obligat a transportar les peces del retaule fins a La Llacuna (l'Anoia), i d'allí fins a Miralcamp era obligació del municipi del pla d'Urgell. Surget també estava obligat a col·locar-muntar el retaule, i, si es trencava alguna peça pel camí, a arranjjar-la. Surget promet tot això acordat, i dóna com a avalador seu Esteve Queret, pintor de Santa Coloma de Queralt.

JACINT REGUER (DOC. 1644 - DOC. 1650) A SANT PERE DELS ARQUELLS

Segons el contracte per la realització del retaule de sant Andreu, a Cervera, datat el 1648, Jacint Reguer era "scultor del lloch de Concabella".⁸ Sovint els artistes són personatges itinerants, de manera que apareixen esmentats en els documents com a habitants de pas d'una població, o sigui, que en aquell moment puntual, mentre executava un treball concret, habitaria en aquella població. A manca de més informació, o referències més exactes, Reguer podria ser natural de Concabella o, simplement, la seva relació amb la vila segarrenca es limitaria a haver-hi treballat en alguna obra. Segons Llobet Portella, Jacint Reguer estava casat amb Agnès Bongal, amb la qual va tenir diversos fills, entre els quals esmenta Felip i Francesc, que es dedicaren al mateix ofici que el pare.⁹ Segons el contracte del retaule de Sant Pere dels Arquells (la Segarra) sabem que el seu sogre, Joan Bongal, era metge cirurgià de Cervera (vegeu doc. 3). També ens apareix esmentat un fuster cerverí anomenat Josep Reguer: el 1650 vinculat amb Jacint Reguer amb unes obres a Sant Martí de Sesgueioles (l'Anoia), i el 1692 treballava en les portes del rebedor de la paeria de Cervera; no sabem si es tracta de la mateixa persona, i quin tipus de relació familiar tindria amb Jacint Reguer.¹⁰

Sempre documentem Jacint Reguer treballant en col·laboració amb altres fusters o escultors. El 14 de gener del 1644 Reguer cancel·lava el contracte pel retaule del Sant Crist que havia fet, conjuntament amb el fuster Joan Pau Gayus, per a l'església de la Trinitat a Barcelona; el preu havia estat de 180 lliures barcelonines.¹¹ El 12 de juny del 1648 contractava, juntament amb el cerverí

8. Josep M. LLOBET i PORTELLA, "Documents sobre retaules de Cervera (1631-1648)", a *Butlletí de la Real Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi*, XIII, Barcelona, 1999, doc. 12.

9. J. M. LLOBET i PORTELLA, "Documents sobre retaules de Cervera..." (op. cit. nota 8), pàg. 220.

10 Agustí DURAN i SANPERE, *Llibre de Cervera*, 1972, (edició consultada: Curial, Barcelona, 1977), pàg. 249.

11. Segons les fitxes de Josep Maria Madurell a l'AHPB: notari Onofre Pessonada, Esborrany 1644, full solt. Notícia ja recollida per: J. BOSCH BALLBONA, *Els tallers d'escultura...* (op. cit. nota 2), pàg. 46 i nota 132.

Francesc Puig I, l'esmentat retaule de sant Andreu per a l'església de Santa Maria a Cervera (obra conservada *in situ*).¹² I el 18 de juny del 1650 Jacint Reguer, conjuntament amb Josep Reguer fuster i "architector", subcontractaria part de les tasques de talla pels retaules de Sant Martí de Sescgueioles (l'Anoia) i el de la Sang de Jesucrist a Calaf (l'Anoia), on també col·laboraria Francesc Puig I, obres capitulades amb Miquel Vidal, escultor mallorquí resident a Manresa.¹³

El 31 d'agost del 1649 capitulava amb Llorenç Segarra, jurat del municipi, la fàbrica d'un retaule per la Mare de Déu del Roser (fig. 2) que s'havia de posar a

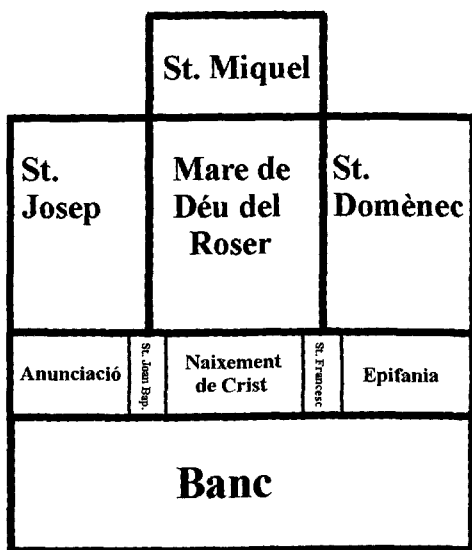

Fig. 2. Esquema que reconstrueix el retaule de la Mare de Déu del Roser que hi havia a l'església de Sant Pere dels Arquells, obra de Jacint Reguer entre 1649-1650 (elaborat per J. Yeguas).

12. Document transcrit per: J. M. LLOBET i PORTELLA, "Documents sobre retaules de Cervera..." (op. cit. nota 8), pàg. 219 i doc. 12. Però la notícia no era desconeguda, vegeu: A. DURAN SANPERE, *Llibre de Cervera...* (op. cit. nota 10), pàgs. 248 i 458-459; J. BOSCH BALLBONA, *Els tallers d'escultura...* (op. cit. nota 2), pàg. 46 i nota 132. La tasca de Llobet Portella en la documentació relacionada amb l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera és pròpia d'erudits d'una altra època, o sigui, generosa i ingent. Confesso que només conec la producció de Llobet Portella relacionada amb l'art dels segles XVI, XVII i XVIII. En relació amb aquests articles, vull denunciar el seu desconeixement (o ocultació) de la tradició historiografia de l'art modern, actitud que fa perdre rigor científic als seus útils treballs. Les seves aportacions estan mancades de perspectiva, ja que no facilita cap context històric on emmarcar-les, com si fos una època òrfena d'estudis, com si fos ell, el primer que estudia el tema. Moltes dades que aporta ja eren conegudes per la historiografia, un llarg llistat amb perles com el fet d'esbrinar que l'autor del retaule dels Dolors de l'església de Tàrraga era l'escultor acadèmic del segle XVIII Pere Costa, notícia recollida per Cean Bermúdez a l'any 1800 (vegeu: Juan Agustín CEAN BERMÚDEZ, *Diccionario histórico de los más ilustres profesores de las Bellas Artes en España*, 6 vols., Real Academia de San Fernando, Madrid, 1800). Sobre la trajectoria de Francesc Puig II, vegeu: Joan YEGUAS i GASSÓ, "L'escultura del Renaixement i el Barroc a l'església d'Agramunt", a *Urtx*, 16, Tàrraga, pàg. 163.

13. J. BOSCH BALLBONA, *Els tallers d'escultura...* (op. cit. nota 2), pàgs. 46-47.

l'església parroquial de Sant Pere dels Arquells (la Segarra) (vegeu doc. 3).¹⁴ Reguer és esmentat com "scultor de la present vila de Cervera". L'obra s'havia de fer segons un disseny o traça fet pel propi escultor. Per la descripció del contracte, l'obra seria un retaule de tres carrers, amb un sol pis d'alçada. No es descriu cap possible banc inferior, però n'hi hauria d'haver. En la part baixa del pis hi hauria tres relleus: al centre el Naixement de Jesucrist, i als laterals l'Anunciació i l'Epifania; com a separació dels plafons, hi hauria dues imatges petites: sant Joan Baptista i sant Francesc. A la part alta del pis tres fornícules amb figures: al centre la Mare de Déu del Roser, a mà esquerra sant Josep, i a mà dreta sant Domènec. Al capdemunt trobaríem la imatge de sant Miquel. A part del retaule, Reguer també havia de fer una figureta exempta de la Mare de Déu per ser treta en les processons. Per tota aquesta feina, l'escultor cobraria 160 lliures barcelonines, pagadores: 30 lliures per "lo dia de Nostra Senyora de setembre" (la festivitat de la Nativitat de la Mare de Déu, o sigui, el 8 de setembre del 1649), diners amb els quals hauria de comprar la fusta necessària per realitzar el retaule; i les restants 130 lliures, en dues iguals pagues de 65 lliures, una quan estigués a la meitat de la feina, i l'altra quan l'obra estigués acabada i col·locada. El termini d'acabament del retaule era per "tot lo dia de sinchogesima primer vinent" (la quinquagèsima, o sigui, el diumenge abans de la Quaresma, més conegut popularment com diumenge de Carnaval del 1650). Els jurats de Sant Pere dels Arquells es reservaven el dret de fer un peritatge a l'obra, al cap d'un mes d'estar acabada. Reguer es compromet amb els pactes esmentats, i dona com a avalador Joan Bongal, metge de Cervera i sogre seu.

14. L'any 1753 es pretenia que el comú de La Sisquella (la Segarra), població sufragània de Sant Pere dels Arquells i que havia contret alguns deutes amb la parròquia, contribuís econòmicament en diferents obres que s'havien fet a l'església de Sant Pere dels Arquells. Les obres consistien en: la construcció del retaule major, l'execució de campanes, la reparació de la mateixa església, la conservació i renovació dels vasos sagrats. A nosaltres ens interessa el retaule major: "Que lo mencionat comú y particulars del lloch de la Cisquella per lo que tindrà de cost als dos pobles referits la construcció del retaule major de dita iglesia de Sant Pere dels Arquells y lo plantarlo haje de pagarne solament vint y sinch lliuras, y entregar al artífice o escultor que fa lo dit retaulo la quarta part de la lleña que durant son teball haurà menester per fer foch en la casa de sa habitació y se li ha promés per lo dit poble de Sant Pere, així com la anirà gastant lo referit escultor y entregar las citadas vint y sinch lliuras immediatament de concluhit y plantat lo mencionat retaule en la dita iglesia de Sant Pere; y en avant si per algun temps haurà de renovarse lo referit retaulo haje de contribuir dit lloch de la Cisquella en la quarta part del cost que tindrà fent-se de escultura y no mes, ni en altre manera, com no excedesca dit cost de vint y sinch doblas de sinch lliuras dotse sous cada una, pues que en lo cas de excedir no estarà obligat lo dit poble de la Cisquella en contribuir en part alguna del accessori; Y en la quarta part haje també de contribuir in perpetuo tantas quantas vegadas de escultura esdevindrà haverse de fer de nou o renovar dit retaulo com no excedesca tampoch son cost de vint y sinch doblas, pues en son accessori no entenen jamay estar obligats a contribuirhi ben entés que si per dits retaules o per sa construcció se reculliran algunas limosnas aplicadas que si hagen estas solament se entenga pagadora dita quarta part del que per dit poble de Sant Pere se haurà de suplir fins a las vint y sinch doblas; y tot quan per ells queda sobre promés prometen cumplirlo sens dilació, excepció ni excusa alguna ab lo acostumat salari de procurador dins Cervera deu sous y fora vint, ab restitució y esmena de tots danys y gastos" (vegeu: AHCC, Notaria de Cervera, Valentí Surís, Manual 1753; agraïm la notícia a Maria Garganté i Llanes).

APÈNDIX DOCUMENTAL

Document 1

1630, maig, 24.

L'escultor Francesc Sorget capitula l'elaboració del retaule del Nom de Jesús per a l'església parroquial de Miralcamp.

AHT, Notaria de Santa Coloma de Queralt, Joan Mur, Esborrany 1630, sense foliar.

Die XXIII may MDCXXX in villa Ste. Columbe de Queralto vican. dioc..

Capitulacio y concordia feta y firmada per y entre lo sr. Francesch Sorget architector de la vila de Villafranca del Penades de la part una, y Joan Jhacinto Trilla pages del lloch de Llorach procurador llegalment constituït y ordenat per Jaume Albareda pages de Miralcamp bisbat de Solsona com de sa procura conte en poder de Lluís Bonet prevere i rector de Llorach als 24 de setembre 1629 ab libera y generalia administratio conforme dit sr. rector ab auvertio ordinaria not. publich fa fe, de la part altra acerca de fer un retaule ad invocatio del Nom de Jesus per una capella feta y construïda en la yglesia parrochial de dit lloch de Miralcamp.

Lo dit sr. Francesch Sorget promet fer un retaule en dita capella sots dita invocatio del Sm. Nom de Jesus en dita yglesia feta y construïda ab la mateixa trassa sobres que dit sr. Sorget ha fet en la iglesia parrochial de Pontils en una capella del Sm. Nom de Jesus salvo que ha de fer de mas en dit retaule les coses següents.

Primo un sant Joseph de bulto en la pastera del primer orde del retaule de la ma dreta ab un ninyo Jesus que tingue st. Joseph per la ma, i en la altra una ma tingue lo ninyo Jesus una cistelleta ab fruyta.

Item en la pastera de ma esquerra del primer orde un st. Isidro.

Item en la pastera mes alta del segon orde una figura de la Purissima Conceptio les quals an de star ab ses diademes y peanyes conforme lart requerir.

Item en la desticio mes alt a de fer un Deu pare de mig relleu.

Item en les dos cartelles o taulons dalt, en lo taulo de la ma dreta un sant Jaume y en lo altre de ma squerra un st. Pau a cavall ab un cavall a mig relleu, les quals figures de dits taulons an de ser de mig relleu.

Item que en los panyarts o polseres se han de fer quatre figures de quatre angels ab quiscu dels un instruments de musica de mig relleu tot.

Item se obligue dit Sorget en fer un sacrari que correspongue en aquell lloch de dit retaule lo qual li dere dit Trilla en dit nom quel fassa ab sa talla a totes les

pars covenients ab tres portes. En sa primera la giura de la Resurretio i en les dos les quel apareiera a dit mestre. Mes ha de fer una figura de I ninyo Jesus per les professons de dos palms poch mes o manos ([tatxat:] sens la penya). Mes a de fer una figura del ninyo Jesus per a pasar en una basina per a captar bans per i com pugue.

Per la qual obra promet donar en preu dit Trilla en dit nom cent vinticinco lliures moneda bar^a. ab les pagues següents, co es ara de present deu lliures y quatorse lliures moneda bar^a. de assi a st. Jaume primerament y les sinquanta lliures moneda bar. de assi a st. Matheu apres vinent y les altres sinquanta lliures de aqui al dia que estara acabat dit retaula y assentat en dita capella. Y ha de tenir dit retaula de altaria vintiun pam poch mes o manos y desset pams de ample poch mes o manos. Y dit retaule a de fer dit sr. Sorget de fusta de albe bona y seca y rebedora y lo dit mestre haje de donar claus y ayguacuyta y promet dit mestre Sorget fer dit retaule de assi al dia de cap de any de 1632 que sera lo primer dia de janer de dit any. Y fer que sie dit retaule sing. dit sr. Sorget fer aportar aquell ab totes les figures fins a La Llacuna a tot gastos y despeses y dit Albareda primer paer tingui obligatio de portarlo o fer portar a tot gastos de la vila de La Llacuna fins al lloch de Miralcamp y alli tingue obligatio dit sr. Sorget assentar dit retaule en sa capella i si acas se gastave alguna cosa per lo cami tingue obligatio dit sr. Sorget de adobarla a sos gastos fins estigue content dit Albareda. Quant a les cartelles e le geyre, dit Trilla lo de ma squerra la qual esta firmada de modo dit Jacinto Trilla en una trassa ques haure feta per lo retaule sie dit de Pontils. Y dit sr. Francesc Sorget promet les predites coses y ferles fer conforme requerir lo art complir tenir y observar etc. Y per major seguresa doni per fermansa dit Sorget a Esteva Queret pintor de Sta. Colome de Queralt qui de grat y present accepta dit carrech de fermansa llargament etc.. Sota obligatio de sos bens y dels seus y de quiscu dells a so les mobles etc. ab renunciatio etc.. Y dit Jacinto Trilla en dit nom obliga tots los bens de son principal mobles e immobles etc. ab totes renunciations debites y pertanyents aci de propug. etc. com altres a scriptura de ters en bens a so les contitutio de procur. y jurament totes les pars. Item apocha rebuda de deu lliures moneda bar^a. que confesse haver rebudes dit sr. Sorget de comptes en moneda de bar^a. en presentia del not. y testimonis infras..

Testes sunt sr. Joseph Florensa apothecari de Sta. Colome y sr. Joan Marier natural de dita vila y habitant en Vilamanyan.

Document 2

1631, gener, 31.

L'escultor Francesc Surget cancel·la el contracte per la construcció del retaule del Sant Nom de Jesús per a l'església de Miralcamp.

AHT, Notaria de Santa Coloma de Queralt, Joan Mur, Esborrany 1630, sense foliar (glossa al marge del document 1).

Die XXXI January MDXXXI de voluntate ambarum partum videl. dicti Surget et dicti Trilla dicto nomine fuit cancellatum et annullatum presens concordie instrum. eo quia etc. penne Joannem Mur pres. com. not.. Presentibus et testibus Joanne Nagues sombrerei de Sarreal et Jacobo Barba paratore civitatis Bar^a.

Document 3

1649, agost, 31.

L'escultor Jacint Reguer contracta la realització d'un retaule del Roser per a l'església parroquial de Sant Pere dels Arquells.

AHCC, Notaria de Cervera, Jaume Pellisó, Manual d'instruments 5, 1649, fols. 159 r.-160 v.

Dicto die 31 augusti 649 etc.

Sobre la fabrica del retaule de Nostra Senyora del Rosser de la iglesia de St. Pere dels Arquells bisbat de Vich per y entre Llorens Segarra pages de dit lloch jurat lo any corrent de aquell de una part y Hiacinto Reguer scultor de la present vila de Cervera bisbat de Solsona de part altra les dites parts son venguts a la concordia seguent.

Primerament lo dit Llorens Segarra de voluntat y concentiment del balle y demes jurats capitans de Nostra Senyora del Rosser y demes persones de dit lloch done a fer y fabricar dit retaule al dit Reguer segons la trasa a donada dit Reguer la qual es firmada de ma del balle y yurats de dit lloch ab los pactes següents. Primo a de tenir fet aquell per tot lo dia de sinchogesima primer vinent.

Item los tres retaulons de baix del altar an de esser de mix ralleu y lo un taulo a de haver com lo Angel porta la embaixada a Nostra Senyora, al segon com lo que fera lo den mix del altar ha de haver lo Naxement, al terser a de fer la Adoratio dels Reys. Item las figures de bulto han de ser la primera de Nostra Senyora del Rosser, la segona de ma dreta de dit retaulo de St. Domingo, la tersera de ma esquerra de St. Josep y la del capdemunt del altar de St. Miquel, les dites figures de baix del altar la una a de ser de St. Francesch y la altra de St. Joan Baptista.

Item ha de fer una Nostra Senyora de bulto petita per portar lo capella per la professo. Item que dins un mes dits yurats haigen de fer mirar aquell despres que

sera acentat si estara conforme art, altrament passat aquell anira per rebut. Lo preu de dit retaule fou cent sexanta lliures moneda bar^a. lo qual preu promet pagar dit Llorens Segarra balle pedit desta manera so es lo dia de Nostra Senyora de setembre primer vinent trenta lliures per comprar la fusta y les restat cent trenta lliures ab dos yguals pagues so es la una com aura fet la mitat de dit retaulo y la altra acabat y asentat dit retaulo en son lloch.

Item lo dit Hiacinto Reguer present accepte dita fabrica de retaule per lo dit preu y promet complir los pactes sobredits y per major seguritat de dites coses en done en fermansa a m^o. Joan Bongal silurgia de la present vila de C^a. llur sogre lo qual accepte lo carrech de dita fermansa y renuntie a la lley ho dret dient que primer sie convingue lo principal que la fermansa y a tot altre dret y lley que valer li pugue y tant principal com fermansa en obliguen tots sos ens mobles y ymmobles y de quiscu de ells assoles ab totes les clausules y obligations necessaries y en semblants posar acostumades y aixi les formen y yuren. Et ideo nos dicte partes laudantes etc.

Testes sunt honor. Josephus Tarroja mercator et honor. Jaume Paulus Arus ht. C^a.

Índex

L'església de Vila-sana al segle XVIII: Viscissituds constructives i retaule major Maria Garganté i Llanes	3
Aproximació a la història de la guerra civil a Barbens Marian Llauradó i Aiguadé Sandra Giribet i Sanmartí	25
Linyola: Festa literària en honor al Sagrat Cor de Jesús Esteve Mestre i Roigé	41
L'arxiu dels senyors de les baronies de Bellpuig i Linyola Ramon Miró i Baldrich	45
Vivències d'un jove de Bellpuig que va ser soldat durant la guerra civil espanyola i els primers anys de la postguerra Josep Maria Planes i Closa	77
Noves variants de la moneda de la baronia de Bellpuig Jaume Torres i Gros	91
Altres retaules del segle XVII: Francesc Surget a Miralcamp (1630) i Jeroni Reguera a Sant Pere dels Arquells (1649) Joan Yeguas i Gassó	101

Il·lustració portada: Monedes inèdites sobre Bellpuig

Damunt: Detall del castell de Bellpuig cap al 1897 (foto arxiu Lourdes Saladrigues)

Edita: Associació d'Amics de la Plana d'Urgell. - Apartat 20 - 25250 Bellpuig - Països Catalans

© els autors.

Dipòsit Legal: L. - 706 - 2003

Impremta SALADRIGUES - Ctra. de Preixana, s/n - Bellpuig.